

Język polski

Klasy IV-V

Cel: I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich.	Umiem	Nie umiem
Kryteria sukcesu		
1) omawiasz elementy świata przedstawionego, 2) wyodrębniasz obrazy poetyckie w poezji;		
3) rozpoznajesz fikcję literacką; rozróżniasz i wyjaśniasz elementy realistyczne i fantastyczne w utworach;		
4) rozpoznajesz czytany utwór jako baśń, 5) legendę, 6) przypowieść, 7) mit, 8) opowiadanie, 9) nowelę 10) powieść 11) wskazujesz jego cechy gatunkowe; 12) rozpoznajesz odmiany powieści i opowiadania, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy kl. V;		
13) znasz i rozpoznajesz w tekście literackim: epitet, 14) porównanie, 15) przenośnię, 16) uosobienie, 17) ożywienie, 18) wyrazy dźwiękonaśladowcze, 19) zdrobnienie, 20) zgrubienie, 21) apostrofę, 22) pytanie retoryczne, 23) powtórzenie 24) oraz określasz ich funkcję;		
25) omawiasz funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym: 26) tytułu , 27) podtytułu, 28) motto, 29) puenty, 30) punktu kulminacyjnego ;		
31) rozpoznajesz elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: 32) wers, 33) rym, 34) strofę, 35) refren;		

36) opowiadasz o wydarzeniach fabuły oraz ustalasz kolejność zdarzeń i rozumiesz ich wzajemną zależność;		
37) odróżniasz dialog od monologu, rozumiesz ich funkcje w utworze;		
38) charakteryzujesz podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach;		
39) rozróżniasz narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazujesz ich funkcje w utworze;		
40) wskazujesz w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określasz ich cechy;		
41) określasz tematykę oraz problematykę utworu;		
42) wskazujesz i omawiasz wątek główny oraz wątki poboczne;		
43) nazywasz wrażenia, jakie wzbudza w tobie czytany tekst;		
44) objaśniasz znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;		
45) przedstawiasz własne rozumienie utworu i je uzasadniasz;		
46) wykorzystujesz w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze;		
47) wyrażasz własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określasz wartości ważne dla bohatera;		
2. Odbiór tekstów kultury.		
1) identyfikujesz wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy kl. V;		
2) wyszukujesz w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio;		
3) określasz temat i główną myśl tekstu;		
4) dostrzegasz relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie);		
5) odróżniasz zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych;		
6) odróżniasz informacje o faktach od opinii;		
7) charakteryzujesz komiks jako tekst kultury; wskazujesz charakterystyczne dla niego cechy;		
8) rozumiesz swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych kl. V:		
9) wyodrębniasz elementy składające się na spektakl teatralny:		
10) gra aktorska,		
11) reżyseria,		
12) dekoracja,		
13) charakteryzacja,		
14) kostiumy,		
15) rekwizyty,		
16) muzyka);		

17) wskazujesz cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego) kl.V		
18) rozumiesz, czym jest adaptacja utworu literackiego oraz wskazujesz różnice między tekstem literackim a jego adaptacją kl. V;		
19) odnosisz treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;		
20) dokonujesz odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny);		
21) świadomie i z uwagą odbierasz filmy oraz spektakle, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.		
Cel: II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego		
1) rozpoznajesz w wypowiedziach części mowy: 2) czasownik, 3) rzeczownik, 4) przymiotnik, 5) przysłówki, 6) liczebnik, 7) zaimek, 8) przyimek, 9) spójnik, kl. V 10) partykułę, kl. V 11) wykrzyknik kl. V 12) określasz ich funkcje w tekście;		
13) odróżniasz części mowy odmienne od nieodmiennych;		
14) dostrzegasz rolę czasownika w wypowiedzi, 15) odróżniasz czasowniki dokonane od niedokonanych, 16) rozpoznajesz bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, konstrukcje z się; kl. V 17) rozumiesz ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście; kl. V		
18) rozpoznajesz formy przypadków, 19) liczby, 20) osoby, 21) czasu, 22) trybu kl. V 23) rodzaju gramatycznego odpowiednio: 24) rzeczownika, 25) przymiotnika, 26) liczebnika, 27) czasownika 28) zaimka 29) określasz ich funkcje w wypowiedzi kl. V;		
30) rozumiesz konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika, kl. V		
31) stosujesz poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;		
32) poprawnie stopniujesz przymiotniki ,		

33) przysłówki, 34) używasz ich we właściwych kontekstach; kl. V		
35) nazywasz części zdania i rozpoznajesz ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach: 36) podmiot, kl. IV 37) orzeczenie kl. IV, 38) dopełnienie, kl. V 39) przydawka, kl. V 40) okolicznik kl. V;		
41) określasz funkcję wyrazów poza zdaniem, rozumiesz ich znaczenie i poprawnie stosujesz w swoich wypowiedziach kl. V;		
42) rozpoznajesz związki wyrazów w zdaniu kl. V		
43) rozpoznajesz wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz stosujesz je w praktyce językowej;		
44) rozpoznajesz w tekście typy wypowiedzeń: 45) zdanie pojedyncze, 46) zdania złożone, 47) równoważniki zdań, 48) rozumiesz ich funkcje i stosujesz w praktyce językowej.		
49) przekształcasz konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.		
2. Zróżnicowanie języka.		
1) wskazujesz główne cechy języka mówionego i pisanego;		
2) posługujesz się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny kl. V;		
3) używasz stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej kl. V;		
4) rozumiesz dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; rozpoznajesz wyrazy wieloznaczne, rozumiesz ich znaczenie w tekście oraz świadomie wykorzystujesz do tworzenia własnych wypowiedzi kl. V;		
5) rozpoznajesz w wypowiedziach związki frazeologiczne, rozumiesz ich znaczenie oraz poprawnie stosujesz w wypowiedziach kl. V;		
6) rozpoznajesz słownictwo neutralne i wartościujące, rozumiesz ich funkcje w tekście kl. V		
7) dostosowujesz sposób wyrażania się do zamierzonego celu w wypowiedzi kl. V		
8) rozróżniasz synonimy, 9) antonimy, 10) rozumiesz ich funkcje w tekście i stosujesz we własnych wypowiedziach;		
11) znasz i stosujesz zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu kl. V.		
3. Komunikacja językowa i kultura języka.		
1) identyfikujesz tekst jako komunikat;		
2) identyfikujesz nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;		

3) określasz sytuację komunikacyjną i rozumiesz jej wpływ na kształt wypowiedzi;		
4) rozpoznajesz znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała)		
5) rozumiesz pojęcie głoska, litera, sylaba;		
6) stosujesz intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi;		
7) rozumiesz, na czym polega etykieta językowa i stosujesz jej zasady kl. V;		
4. Ortografia i interpunkcja		
1) piszesz poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosujesz reguły pisowni;		
2) poprawnie używasz znaków interpunkcyjnych: kropki, 3) przecinka, 4) znaku zapytania, 5) znaku wykrzyknienia, 6) cudzysłowu, 7) dwukropka, 8) średnika, 9) nawiasu.		
Cel: III. Tworzenie wypowiedzi.		
1. elementy retoryki.		
1) uczestniczysz w rozmowie na zadany temat;		
2) rozróżniasz argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji kl. V;		
3) tworzysz logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny;		
4) dokonujesz selekcji informacji;		
5) znasz zasady budowania akapitów i rozumiesz ich rolę w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi;		
6) rozróżniasz i wskazujesz środki perswazji, rozumiesz ich funkcję kl. V.		
2. Mówienie i pisanie.		
1) tworzysz spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, 2) opowiadanie (twórcze, odtwórcze), 3) opis 4) list, kl. V 5) sprawozdanie, kl. V 6) dedykacja, kl. V 7) zaproszenie, kl. V 8) podziękowanie, kl. V 9) ogłoszenie, kl. V 10) życzenia, 11) charakterystyka kl. V		

12) wygłaszasz z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym z następstwem pauz.		
13) tworzysz plan odtwórczy i twórczy tekstu;		
14) redagujesz notatki;		
15) opowiadasz o przeczytanym tekście;		
16) rozróżniasz współczesne formy komunikatów i odpowiednio się nimi posługujesz, zachowując zasady etykiety językowej kl. V;		
17) tworzysz opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji;		
18) wykorzystujesz wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.		
Cel: IV. Samokształcenie.		
1. doskonalisz ciche i głośne czytanie;		
2. doskonalisz różne formy zapisywania pozyskanych informacji;		
3. korzystasz z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzisz wiadomości, selekcjonujesz informacje;		
4. znasz i stosujesz zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line);		
5. korzystasz ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych oraz słownika terminów literackich;		
6. rozwijasz umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji;		
7. poznajesz życie kulturalne swojego regionu;		
8. rozwijasz umiejętności efektywnego posługiwania się technologiami oraz zasobami internetowymi.		